

Suomen Psykologiliiton senioritoiminnan tapahtumia

Perustaminen 15.4.1998 – toimittu jo yli neljännesvuosisadan

Esa Chydenius ja Sirkku Kivistö 21.11.2024

Mitä ajassa liikkuu

Senioritoiminnan voidaan katsoa alkaneeksi vuonna 1998, jolloin Senioritoimikunta perustettiin 15.4., sittemmin on käytetty nimeä Senioritoiminnan johtoryhmä. Senioritoiminnan johtoryhmä on Psykologiliiton hallituksen alainen työryhmä. Ohjesääntö on vahvistettu hallituksen kokouksissa 23.2.2018 ja 28.8.2020.

Koollekutsujana ensimmäiselle kokoukselle oli Kaija Viljakainen. Muut osallistujat olivat Aino Aho, Pirkko Kiviniemi, Hilikka Salminen, Leila Seitamo ja Ahti Vilpas. Kokoukseen osallistui myös Psykologiliiton puheenjohtaja Tuomo Tikkanen.

Jäsenkyselyn perusteella järjestettiin neuvottelupäivä 2.9.1998, jossa alustajana oli prof. Ilkka Niiniluoto, aiheena ”Mitä ajassa liikkuu”. Kyselyssä esitettyjä toiveita toiminnalle: edunvalvonta, yhteiset tapaamiset, joissa mm. seniorikokemusten ja -muisteloiden vaihtamista, koulutusta sähköisestä viestinnästä, yhteydenpitoa muihin, esim. muihin ammattiryhmiin, keskusteluja ja retkiä.

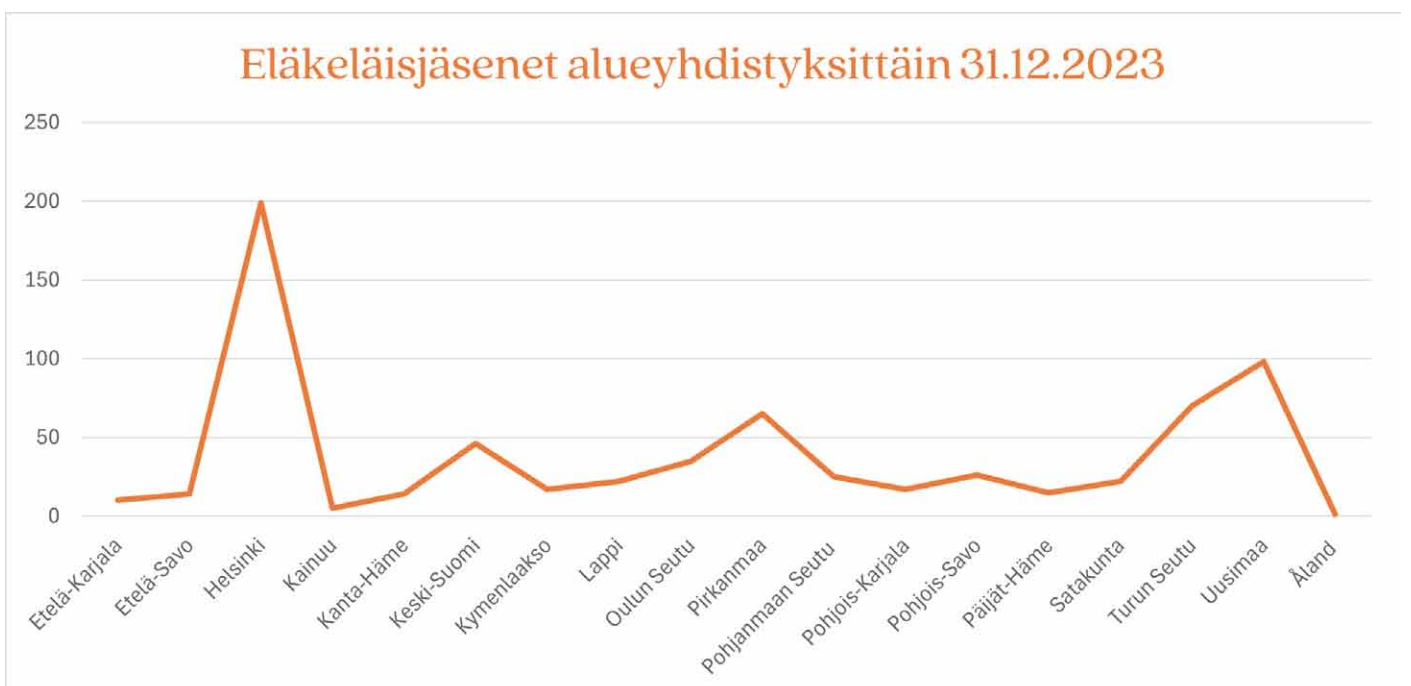
Senioritoiminnan johtoryhmän puheenjohtajat

Kaija Viljakainen	1998-2005
Ahti Vilpas	2006-2007
Antti Karila	2008-2015
Marianne Kitti	2016-2017
David Parland	2018-2024

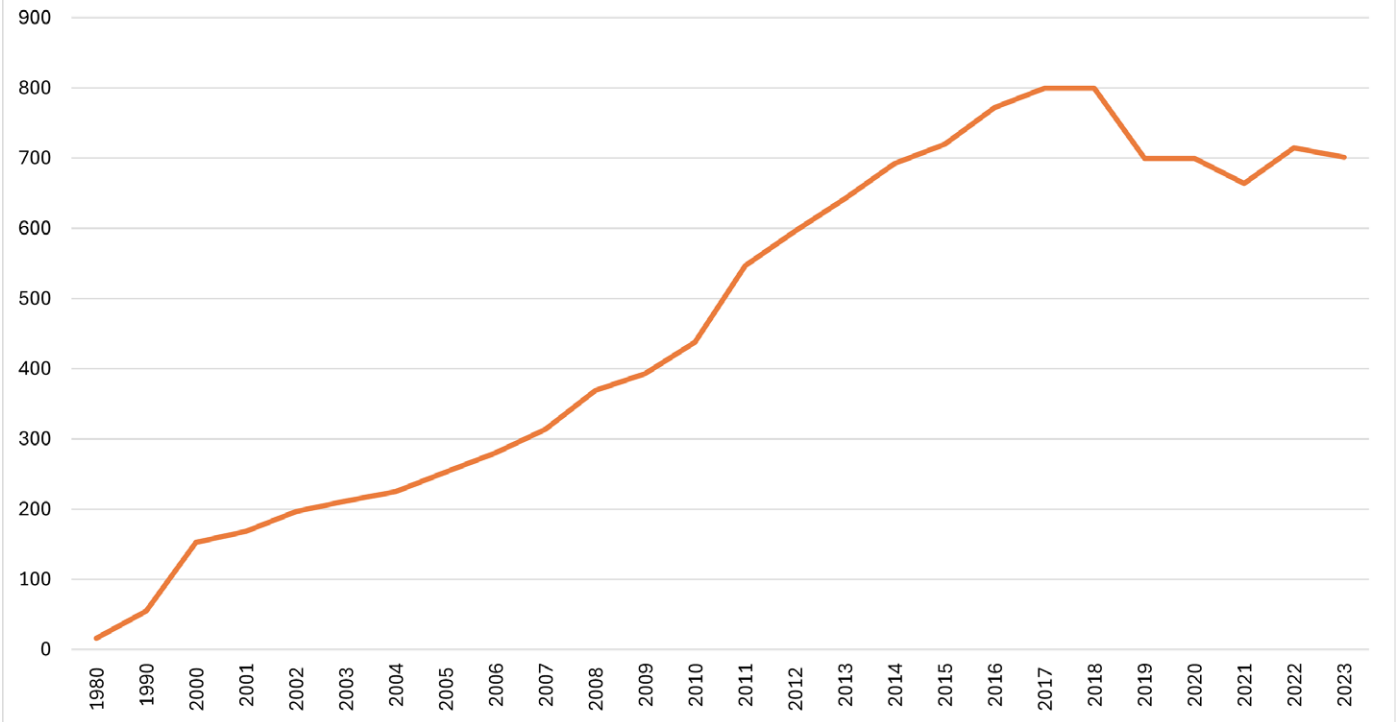

Johtoryhmän kokous 7.9.2022. Esa Chydenius, Sirkku Kivistö, David Parland, Psykologiliiton puheenjohtaja Jari Lipsanen, Riitta Huolila, Henriette Hämeenaho

Eläkeläisjäsenet alueyhdistyksittäin	31.12.2023	30.10.2024
Etelä-Karjalan Psykologiyhdistys	10	9
Etelä-Savon Psykologiyhdistys	14	14
Helsingin Psykologiyhdistys	199	190
Kainuun Psykologiyhdistys	5	5
Kanta-Hämeen Psykologiyhdistys	14	14
Keski-Suomen Psykologiyhdistys	46	48
Kymenlaakson Psykologiyhdistys	17	16
Lapin Psykologiyhdistys (fb)	22	19
Oulun seudun Psykologiyhdistys	35	35
Pirkanmaan Psykologiyhdistys	65	65
Pohjanmaan seudun Psykologiyhdistys	25	22
Pohjois-Karjalan Psykologiyhdistys	17	18
Pohjois-Savon Psykologiyhdistys	26	26
Päijät-Hämeen Psykologiyhdistys	15	18
Satakunnan Psykologiyhdistys	22	22
Turun Seudun Psykologiyhdistys	70	66
Uudenmaan Psykologiyhdistys	98	95
Åland	1	1
Yhteensä	701	683
joista uusia	45	33

Seniorijäsenten lukumäärän kehitys

Senioripsykologien ryhmämatkat ja raportit Psykologi-lehdessä ja Liiton kotisivujen jäsenalueella (tapahtumataltioinnit)

2007 Hiidenmaa, Viro.

2009 Pietari.

2010 Ahvenanmaa, Anneli Kulmala: Elämä kantaa myrskyssäkin 10/2010 (29–30).

2011 Viro, Kaarina Pärssinen: Seniorit Itä-Virossa (Narva, Tartto, Setomaa) 5/2011 (29).

2012 Taalainmaa, Ruotsi, Anneli Kulmala: seniorit seikkailivat Taalainmaalla 5/2012 (22).

2013 Viipuri, Venäjä Kirsti Palonen: Muiston pysyvyys 3/2013 (20–21).

2014 Gotlanti ja Fårö, Ruotsi, Anneli Kulmala: Bergmanin jalanjäljillä 07/2014 (18–19).

2015 Tuusulanjärvi, Sirkku Kivistö: Tuusulanjärven lumoissa: Kesämatkasta tuli aikamatka suomalaisen kulttuuriin 1/2016 (22).

2016 Riika, Latvia Helena Hurme: Hyvä matka Riikaan.

2017 Porkkala, Tammisaari, Hanko, Antti Karila: Seniorit Suomen historian poluilla 6/2017 (20-21).

2018 Pietari, Venäjä, Sirkku Kivistö: Venäjää moneksi 07–08/2018 (29).

2019 Vilna ja Kaunas, Liettua. Esa Chydenius: Senioripsykologit piruihin tutustumassa 03/2019 (27).

2021 Berliini Esa Chydenius ja Sirkku Kivistö: Senioripsykologien Berliinin matka 30.8.–2.9.2021 (<https://www.psyli.fi/wp-content/uploads/2021/10/Senioripsykologien-Berliinin-matka.pdf>)

Matkalaiset Berliinissä Brandenburger Torilla 2021.

2022 Oslo, Esa Chydenius: Senioripsykologit Oslossa, matkakertomus. www.psyli.fi.

2023 Wien, Esa Chydenius: Senioripsykologit Wienissä, matkakertomus. www.psyli.fi.

2024 Dublin, Esa Chydenius: Senioripsykogit Guinnessin jäljillä, matkakertomus. www.psyli.fi.

Matkat ovat kestäneet 2-4 päivää, osallistujia on ollut 19-55 henkeä.

Myös päivämatkoja on tehty sisältäen luennon ja keskustelua vuosina 2001 Hämeenlinna, 2006 Tampere ja 2011 Turku.

Seniorijäsenkyselyjä – toiveita toiminnasta

Kyselyjä on tehty vuosina 1998, 2009 ja 2018.

Viimeisimmästä varsin kattava raportti. Esa Chydenius, Sirkku Kivistö, David Parland, Eila Puhakka ja Tapio Suvanto: Psykologi 5/2018 (14-16): Järjestetty toiminta saa kiitosta; valtakunnalliselle senioritoiminnalle on selkeä tilaus jatkossakin.

Vastaajia oli kaikkiaan 395 eli puolet senioripsykologeista. Heistä yli puolet oli toiminut paikallisyhdistyksen johtokunnassa, liittovaltuustossa, hallituksessa tai ammatillisissa työryhmissä. Eli varsin aktiivista porukkaa!

Riitta Huolilan kartoitus Psykologiliiton paikallisyhdistysten senioritoiminnasta keväällä 2021. Tietoja saatiin 13 yhdistyksestä. Seitsemässä oli nimetty seniorivastaava. Erillistä senioritoimintaa oli kuudessa yhdistyksessä, tapaamisia kerran kuukaudessa tai harvemmin. Isommilla paikkakunnilla seniorit ovat osallistuneet paikallisyhdistyksen järjestämään koulutus- ja virkistystoimintaan sekä lukupiireihin.

Pääsääntöisesti tapahtumista on kerätty Liiton toimiston kautta palautekyselyjä, joiden mukaan toimintaa on toteutettu.

Akavan seniorityöryhmä

Seniorijohtoryhmän edustaja on nimetty Akavan seniorityöryhmän jäseneksi. Seniorityöryhmässä käsitellään eläkkeellä olevien edunvalvontaa sekä käydään eläkepoliittista ja sukupolvien välistä keskustelua.

Senioritapahtumat

- 2001 Psykologien Taidenäyttely liiton tiloissa: 8 näytteilleasettajaa, 40 työtä.
2010 Ruotsin senioripsykologien johtoryhmä Helsingissä.
2010 Psykologiakongressi: Laadukas ikääntyminen.
2010 Eläkkeellä olevat psykologian alan opettajat ja veteraanipsykologit (80 v.-) kutsuttiin Liiton toimistoon 23.10. kahville ja keskustelemaan.
2011 Suomen senioripsykologien johtoryhmä Lundissa Ruotsin seniorien vuositapaamisessa.
2012 Psykologiakongressi Turussa, sessio Aktiivinen ikääntyminen ja sukupolvien välinen vuorovaikutus. Puheenjohtajana Antti Karila.
2022 Senioripsykologit tutustumassa Norjan Psykologiliittoon (Norsk Psykolog Förening).

Nuorten psykologien verkoston (NPV) ja Psykologiliiton seniorien yhteistapahtumat

- 2007 Kokemuksen siirto nuoremmille. Ideariihi Psykologimessuilla, vetäjinä Antti Karila ja Anja Lyra.
2018 Psykologina kehdestä hautaan. Miten selviydytään eläkkeelle saakka? Helsinki 20.10.2018.

Seniorien valtakunnalliset tapaamiset

Senioripsykologeilla on ollut pääsääntöisesti kaksi yhteistapaamista vuodessa, keväällä ja syksyllä (pikkujoulut) sekä kesämatka. Joinakin vuosina on ollut myös kolmas tapaaminen. Ohjelmassa on ollut yleensä ulkopuolinen tiede- tai kulttuurialan asiantuntijan esitys. Tapaamisten yhteydessä on

Kuva tilaisuudesta, jossa tietokirjailija, matkailutoimittaja Antti Helin piti esitelmän Wien kulttuuri-kaupunki, nähtävää ja koettavaa (5/2023). Edessä Hilka Vauhkonen, Ulla Kyrönseppä, Kaarina Salakka.

esitelty osallistujien julkaisemia kirjoja ja muita töitä (senioriteot). Liiton puheenjohtaja sekä pääsihteeri ovat myös esittäneet katsauksen Liiton ajankohtaisista asioista.

Vuosien saatossa on ollut monia mieleenpainuvia esityksiä mm. YTM Hanna-Liisa Ryti-Erkinheimo kertoi (2005) isoisästään presidentti Risto Rytistä ja hänen valmentautumisestaan sotasyllisyysoikeudenkäyntiin v. 1945 sekä perheen tunnelmista.

FM Seija Tiisala kertoi kokemuksistaan sotalapsena kotimaassa.

HS:n Musiikkikriitikot, YTM Vesa Sirén on alustanut Sibeliuksesta ja FL Hannu-Ilari Lampila Mozartin taikahuilusta.

FT Kukka Melkas: Historia, halu ja tiedon käärme Aino Kallaksen tuotannossa (2007).

Kirjailija Rauni Paalanen: Dostojevskin hysteeriset naiset (2008).

FT Ben Hellman: Tolstoin elämästä, tuotannosta ja filosofisesta ajattelusta (2008).

PhD Liisamaija Hautsalo: Kaija Saariaho ja hänen oopperateoksensa (2010).

Kirjallinen iltapäivä, alustajana Helvi Osanen (2010).

Kirjailija Juha Salokannel: Viro ennen ja nyt (2011).

VTM,FM Anna-Maria Wiljanen: Kurkistus Anders Zornin ja Carl Larssonin monipuoliseen taiteeseen (2012).

Ohjelmasuunnittelija, kriitikko Antti Alanen: Ingmar Bergman.

Psykologi, psykoterapeutti Kirsti Palonen: Sodan ja väkivallan oloissa lasten selviytyminen (2014).

FL Satu Tainio: Eero Järnefelt, Musiikkitaloon tutustuminen (2012 ja 2015).

PsM Jussi Valtonen: Ajatuksia romaanista He eivät tiedä mitä he tekevät (2015).

FM Pirkko Pehunen: Elämäntarina näkyväksi perhealbumien kuvilla (2015).

FM Jenni Kallionsivu: Baltian erityisesti Latvian historiaa ja taidenäyttely Ateneumissa: Modigliani, Carl Larsson (2016).

Kirjailija, toimittaja Minna Lindgren: Ehtoolehto -kirjojen taustoista ja sanomasta (2017).

Kirjailija, taidehistorioitsija Anna Kortelainen: Kovapintainen. Häikäilemätön nainen. Miten syntyi elämäkerta Sara Hildénistä (11/2018).

Psykiaatri Vappu Taipale: Pitkän linjan vaikuttamistyö terveystaloudessa ja mielenterveytytyössä (11/2019).

Sirkka-Liisa Heimonen: Seniorit elonkorjuuajana (webinaari 8/2021).

Kirjailija-psykologi Marisha Rasi-Koskinen: Rajoilla - ajatuksia psykologien ja kirjoittamisen suhteesta sekä rajoista niin sanan ja sanoiksi taipumattoman välillä kuin ihmistenkin välillä (REC) (11/2021).

Taidehistorioitsija Leena Ahtola-Moorhouse Edvard Munckin polttavat kysymykset (5/2022).

Psykologian tohtori Paavo Kerkkänen (estyneenä ollessa Sirkku Kivistö esitteli esityksensä).

Miten huumori elää ja elähdyttää eri elinvaiheissa (11/2022).

Tietokirjailija, matkailutoimittaja Antti Helin: Wien kulttuurikaupunki, nähtävää ja koettavaa (5/2023).

Aino Kärpäniemi NPV-verkostosta: Nuoren psykologin näkökulmia (5/2023).

Professori emeritus Jarkko Hautamäki: Mietteitä ajankulusta ja ajankuvasta – perspektiivinhyödyllisyydestä ja tarpeettomuudesta (11/2023).

Professori emerita Lea Pulkkinen: Psykologi – yhteiskunnallinen vaikuttaja vai sivustatoimija (4/2024).

PsM Olli Airola: Nuoren psykologin näkökulmia, mm. tekoälyn käyttö (4/2024).

FT Pekka Sauri: Mielenrauha levottomassa maailmassa (11/2024).

Senioritekojen esittelyjä tapaamisissa

Eila Kallio, HS 30.12.2018 mielipidekirjoituksen esittely: Isovanhemmuus; Läheisten työ tehtävä näkyväksi, <https://www.hs.fi/paivanlehti/30122018/art-2000005949842.html>

Antti Karila: HS 3.1.2019 mielipidekirjoituksen esittely: Hoitoympäristön pitäisi vastata tarkoitustaan, <https://www.hs.fi/paivanlehti/03012019/art-2000005952546.html>

Pirkko Lahti: IS artikkeli 10.3.2019: Kun kriisipsykologi Pirkko Lahti palasi kahden viikon lomalta, hän äimistyi muistisairaana miehensä saamasta kohtelusta. Ruokailujärjestelyistä vanhainkodeissa puheenvuoro, <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000006028121.html>

Elli Parkkonen: Esittely adoptioperheiden oppaan kuvituksesta.

Anja Pohjanvirta-Hietanen: Vanhusten virkistystoiminnan tarpeen esiintuominen:

”Tarinatuokiot”vanhusten hoivakodissa; maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen, suomen kielen ryhmä maahanmuuttajille.

Tapio Suvanto: Näkökulmia politiikkaan ja psykologin työhön UPSY-postin kuvituksissa.

Ulla Kyrönseppä: Lempeydellä työnhajauksen ammattietiikasta -kirjan työskentelyprosessista.

Vuoden 2020 koronaepidemian takia peruuntuneen pikkujoulutapahtuman esitys jaettiin netissä: UKK-instituutin liikuntasuosituksiset .

Anja Laurila: Merkityksellistä tekemistä: kuvia ja tiedon jakamista.

Sirkka Vilén: Maahanmuuttajatyöstä koulussa. Työmuistokirjoitus kahden seniorin yhteistyönä.

Leena Tuovila-Ginters: Kirjoittaminen tuottaa iloa. Kirjasta Menetetty - pe- lastettu, Väyläkirja 2021.

Sirkku Kivistö: Perheneuvolapalveluja pakolaisleirin lapsille - ammattityön tukea. Vapaaehtoistyö Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry:n palestiinalaisprojektissa.

Leena Korppoo: Esittely Lauri Kantee: Ko tul se sota 2017 -kirjan toimittamisesta.

Sinikka Jätteenmäki-Laari: Kynämies ja kunnanisä Oiva Jätteenmäki, kirjan lähteensä isän kirjoitukset, 2023.

David Parland: Vain purjehtiminen on välttämätöntä, 2023.

Jouko Lestinen: Viulunrakentaminen harrastuksena, 2024.

Lisäksi seniorit ovat tuoneet näytteille ja myyntiin työstämiään kirjoja ja kuvataidetta.

Työmuistojen keruu

Sirkka Halme teki 10.9.2018 aloitteen Psykologiliitolle psykologityön historiikin kokoamisesta, jotta kokemuksellinen tieto työn kehittymisestä tulisi kirjatuksi talteen.

Sirkku Kivistön alulle panema hanke lähti korona-ajan tiukoista kokoontumisrajoituksista, jolloin myös seniorien yhteiset tilaisuudet jouduttiin peruuttamaan. Otsikkona Psykologin työ – miten kaikki kehittyi? – liiton hallitus päätti keruutoiminnan aloittamisesta 14.5.2020. Ensimmäinen kirjoittajakutsu lähti 16.8.2020. Kirjoittajakutsu uusitaan kahdesti vuodessa suomeksi ja ruotsiksi.

HEPSY on tukenut neljää teemakokoontumista ja UPSY kahta. Kirjoitukset kävi seitsemän hengen lukijaryhmä ja antoi vertaiskommentteja: Marjatta Eskelinen, Maija von Fieandt, Henriette Hämeenaho, Antti Karila, Sirkku Kivistö, Ulla Kyrönseppä ja Tytti Riita.

Kirjoituksia on tullut 100, joista haastattelujen pohjalta toista kymmentä. Ne on luovutettu Suomen Kirjallisuuden Seuran arkistoon, josta ne on saatavissa opinnäyte- ja tutkimuskäyttöön sekä muille kiinnostuneille.

Kirjoituksista on julkaistu Sirkku Kivistön Psykologien tulo kenttätöihin – tuokiokuvia senioripsykologien työmuistoista. Psykoterapia (2022), 41,(1).

Sirkku Kivistö Hepsyn tapahtumasarja otti Lapualta vauhtia vuoteen 2024, 12.4.2024 (<https://hepsy.fi/2024/04/12/hepsyn-tapahtumasarja-otti-lapualta-vauhtia-vuoteen-2024/>).

Lopuksi

Seniorit ovat Psykologiliiton paikallisyhdistysten kautta liiton täysivaltaisia jäseniä, mikä on poikkeus ammattijärjestökentässä.

Jäsenkyselyissä ja palautteissa on pidetty hyvin tärkeänä omia valtakunnallisia keskinäisiä tapaamisia, joita on järjestetty 2-3 kertaa vuodessa. Seniorit ovat osallistuneet myös Psykologiliiton ja sen paikallisyhdistysten järjestämiin tilaisuuksiin. Yhteisiä tapaamisia voisi ajatella myös Ingmar Bergmanin kuvaamaksi Mansikkapaikaksi.

Senioritoiminnan rahoitus on liiton vuosibudjetissa. Rahoitussuunnitelma vuodelle 2024 oli 9700 €, omarahoitusosuus 5300 €, yhteensä 15 000 €. Senioritoiminta on nähty tärkeäksi osaksi Suo-

men Psykologiliiton toimintaa. Annamari Jokinen: Seniorit täysillä mukana Psykologiliitossa. Psykologi 4/2020, 44-45.

Lähteinä on käytetty senioritoiminnan toimintakertomuksia ja pöytäkirjoja. Osa materiaalista on käyty läpi kursorisesti, joten puutteita saattaa ilmetä. Teksti on luettelonomaista, joten sitä voi tulevina vuosina täydentää. Kuvat Sirkku Kivistöltä. Senioripsykologi-tarrat, Tapio Suvanto.

Senioritoiminnan johtoryhmän toimikausi on kaksivuotinen. Vuosittain toimikunnalla on viisi kokousta. Toivomme, että kultakin kaudelta dokumentoidaan toimintakuvauksia.

Johtoryhmä 27.2.2024 David Parland, Seija Anttila, Henriette Hämeenaho, Esa Chydenius, Sirkku Kivistö.